

ARBITRU JUDECĂTOR SPORTIV

PROFIL OCUPAȚIONAL

(versiunea finală)

Descrierea ocupației: Practicanții unei astfel de ocupații oficiază cu ocazia unor evenimente sportive, jocuri sau competiții în vederea menținerii standardelor de joc și pentru a asigura respectarea regulilor de desfășurare ale acestora.

Cod COR: 347 512

A. Sarcini principale

Această componentă cuprinde acele sarcini aferente unei ocupații care au cea mai mare importanță pentru ocupația respectivă și permit diferențierea între o persoană cu performanțe ridicate în profesia respectivă (expert) și o persoană cu performanțe reduse (novice).

- Oficiază cu ocazia unor evenimente sportive, jocuri sau competiții în vederea menținerii standardelor de joc și pentru a asigura respectarea regulilor de desfășurare ale acestora.
- Apreciază/evaluatează performanțele în cadrul competițiilor sportive acordând puncte, respectiv penalități în vederea stabilirii rezultatelor finale.
- Atenționează participanții sau alți oficiali (antrenori, conducători de club etc.) pentru a-i face conștienți de nerespectarea regulilor de desfășurare ale jocului sau competiției.
- Aplică măsuri/sanțiuni disciplinare atunci când regulile de desfășurare ale jocului sau competiției sunt încălcate.
- Cronometrează timpul scurs pe parcursul etapelor competiției, pornind sau oprind jocul atunci când este necesar.
- Rezolvă contestațiile jucătorilor privind nerespectarea regulilor și aplică sancțiunile disciplinare, în conformitate cu prevederile regulamentului.
- Verifică scorul înainte de anunțarea câștigătorilor întrecerii.
- Redactează rapoarte, pentru organizațiile de control al activităților sportive, privind modul de desfășurare a jocului și /sau altor întreceri sportive, contestațiile apărute, acțiunile îndeplinite și măsurile disciplinare aplicate.
- Prezintă și explică participanților regulamentele/regulile de desfășurare ale jocului sau competițiilor sportive în care aceștia sunt implicați.
- Participă la stagii de pregătire teoretică pentru a lua la cunoștință de modificările apărute în regulamentele de desfășurare a competițiilor și întrecerilor sportive.

- Efectuează antrenamente specifice pentru menținerea formei fizice necesare desfășurării activității din domeniul sportiv în care activează.
- Asigură un climat de fair-play necesar desfășurării jocului sau competiției sportive pentru care a fost desemnat să arbitreze.
- Se documentează, studiind bibliografia din domeniu, asupra regulilor care reglementează desfășurarea activităților și întrecerilor sportive pentru care este specializat.
- Participă împreună cu alți oficiali sportivi (observatori de joc, antrenori, conducători de club etc.) la ședințele tehnice dinaintea jocului pentru a asigura desfășurarea acestuia potrivit regulamentelor aflate în vigoare.
- Colaborează cu ceilalți arbitri, în cadrul brigăzii desemnate să conducă un eveniment sau competiție sportivă.

B. Contextul muncii

Această componentă conține informațiile esențiale despre mediul în care practicanții unei ocupații își exercită activitățile menite să ducă la îndeplinire sarcinile aferente și eventualele riscuri la care aceștia se expun.

B₁. Mediul fizic

- Activitățile se desfășoară atât în spații protejate (săli de sport), cât și în aer liber, expus condițiilor de mediu (intemperii, temperaturi scăzute vs. ridicate).

B₂. Mediul socio-organizațional

- În general, sarcinile sunt structurate; uneori executate sub presiune de timp, necesitând exactitate și acuratețe.
- Programul de lucru este variabil, în funcție de calendarul competițional.
- Există un grad ridicat al libertății de decizie și asumarea responsabilității pentru acestea, hotărârile sale influențând rezultatele celorlalți.
- Activitățile desfășurate implică o frecvență ridicată a interacțiunilor interpersonale (sportivi, antrenori etc.).
- Consecințele erorilor sunt destul de grave.
- Uneori pot să apară situații conflictuale în relația cu sportivii, antrenorii, conducerea cluburilor sau publicul.

B₃. Riscuri. Alte notificări speciale

- Există riscul epuizării fizice și/sau psihice datorită activității solicitante și stresului competițional.
- Datorită specificului activității există riscul unor accidentări ușoare (entorse, rupturi fibrilare)

C. Nivelul de educație și calificare

Exercitarea oricărei ocupații necesită un anumit traseu de educație sau training finalizat printr-o calificare. Conform Cadrului European al Calificărilor (EQF) există 8 niveluri de calificare (N1-N8).

- Studii superioare de specialitate (nivel licență)
- Nivel de calificare: N6

D. Cunoștințe și deprinderi

Cunoștințele colecții de informații relaționate, specifice unui domeniu. Ele sunt rezultatul învățării formale sau non/informale. Deprinderile sunt cunoștințele procedurale, adică blocuri de cunoștințe despre cum să faci o activitate (proceduri, strategii, tehnici), de regula cu o anumită unealtă.

Cunoștințe referitoare la:

- Limba română
- Psihologie
- Servicii clienți și personal
- Limbi străine
- Sociologie
- Educație și instruire

Tipuri de deprinderi

- Deprinderi folosite în învățare
- Deprinderi sociale

E. Aptitudinile

Aptitudinea reprezintă un set de procese cognitive, psihomotorii sau senzoriale necesare pentru a obține performanță într-o gamă de activități. Succesul în activitatea respectivă presupune pe lângă aptitudini, un set de cunoștințe dobândite printr-o rută educațională.

E1. Aptitudini cognitive

Aptitudine	Nivel de dezvoltare				
	1 (minim)	2 (mediu inferior)	3 (mediu)	4 (mediu superior)	5 (maxim)
1. Abilitatea generală de învățare					X
2. Aptitudinea verbală				X	
3. Aptitudinea numerică			X		
4. Aptitudinea spațială				X	
5. Aptitudinea de percepție a formei			X		
6. Abilități funcționărești			X		
7. Rapiditatea în reacții					X
8. Capacitatea decizională					X

E2. Aptitudini psihomotorii (A_P), senzoriale (A_S) și fizice (A_F)

Aptitudini psihomotorii

- Timp de reacție fizică
- Coordonarea membrelor
- Viteza ajustării răspunsului în funcție de stimul

Aptitudini senzoriale

- Acuitate vizuală (apropiată și la distanță)
- Atenție concentrată și distributivă
- Claritate în exprimare
- Percepție tridimensională

Aptitudini fizice

- Forță și rezistență la efort fizic
- Flexibilitate dinamică și întindere musculară
- Coordonare trunchi - membre

F. Alte caracteristici relevante

Cele mai importante caracteristici, altele decât cunoștințe, deprinderi și abilități (Knowledge, skills, abilities - KSA) sunt: interesele, surse ale satisfacției profesionale și caracteristicile de personalitate.

F1. Interese

Primele trei tipuri de interese în ordinea relevanței sunt:

Î C R (întreprinzător, convențional, realist)

F2. Surse ale satisfacției profesionale

- Responsabilitate
- Autoritate
- Folosirea abilităților individuale
- Recunoaștere
- Supervizare, accent pe relații umane
- Realizare
- Practici și politici ale instituției
- Autonomie
- Munca în echipă

F3. Caracteristici de personalitate

- Practicantul unei astfel de ocupații ar trebui să fie o persoană care manifestă înclinație către lucrurile din afara propriei persoane, atenție orientată către ambianța fizică și socială, ușurință în comunicare, sociabilitate. Are abilitatea de a-și menține echilibrul emoțional și în situații de stres fără a prezenta manifestări extreme și neconcordante cu situația. Este capabilă de a judeca lucrurile și a acționa în mod independent.

G. Perspectiva pe piața muncii

Perspectiva pe piața muncii se referă la dinamica dezvoltării ocupației respective în raport cu ansamblul ocupațiilor prezente pe piață. Sunt utilizate trei categorii de notații care semnifică tot atâtea tendințe: creștere (dinamica ocupației e mai mare decât celelalte ocupații per ansamblu), stagnare (dinamica ei este similară cu a altor ocupații) și scădere (dinamica este sub nivelul ansamblului ocupațiilor).

- Stagnare

H. Categoria de salarizare

Raportarea unui salariu la salariul minim pe economie este un indicator relativ constant și foarte informativ, independent de fluctuațiile salariale. Ca atare vom avea ocupații cu salariu minim și ocupații de $n \times$ salariul minim, unde n poate fi și un interval (ex. „2-4” x salariul minim).

(2-4) X Salariu minim pe economie

I. Ocupații similare

Sunt prezentate 2-5 ocupații care fac parte din aceeași grupă, conform opiniei specialiștilor.

- Antrenor
- Instructor sportiv